

TAPOLCZAI LAPOK

EZELEŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADO ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Kaszinónk válsága.*

A Tapolczai Kaszinó halódik. Végző elgyengülés a baja, pedig alig harminc éves még s már évek óta elvéhéd, teng-leng csak. Igen csunya elmulás ez! Ime itt egy intézmény, melynek szép a hivatása s a boldogulásra minden létfeltétele megvan, mégis életre képtelen, tengődő, elkorhadt minden porcikájában.

A Tapolczai Kaszinónak évi bevétele 1600 korona körül van, a külső tagokkal együtt mintegy nyolcvan a tagjainak száma, az eleje, színe-java ennek a kisvárosnak s mit végez ezzel a szép erkölcsi és anyagi erővel? Elég szép helyiségét a hét hat napján 4-5 tag keresi föl egy órára; érdemes urak ezek, kik szép csöndben szívják el ebédután szivarjukat és di-esérik Tiszát iszonytatóan; a hetedik napon pedig az Urnak vasárnapja vagy, amikor már nagy a mozgalom; egyik asztalnál kettős alsós, a másiknál hármás is van s míg amott két játékosra nyolc kibic esik, itt az arány-nak megfelelően egy tucat. Akartok egyebet is? Minden évben kétszer megjelenik a nyájas arcu Péter s a diskreditált reménységű cédula helyett változatosság kedvéért kéket hoz s szép nyájasan évi husz korona tagsági díjat vasal be rajtad. Punktum! Nem torzítunk semmit, ez a tapolczai kaszinónak minden életjelensége.

Aki ennek a mi kis városunknak boldogulásával, szellemi, kulturális haladásával valamit is törődik, nem nyugodhatik könnyű szerrel bele ebbe az állapotba. Hiszen a vidéki városok társadalmi életének legfőbb tényezői a kaszinók; kiinduló pontjai, felvetői, megérlelői városfejlesztő, jótékony, műveltségterjesztő eszméknek, gondolatoknak. Gondoskodnak a kaszinók tagjaiknak nemesebb szórakozásáról, módot adnak a közügyek megtárgyalására, egészséges eszmék kialakulására. Így van ez tizakkora hejyeken is, mint Tapolcza s így fokozottabb mértékben kellene a kaszinó ilyes hatásának érvényre jutni ily kis társadalmi közönségben. Ugyan mutasson hát valaki egy gondolatot, melyet ez a mi vérszegény kaszinónk vetett fel, egyetlen közügyet, mely onnan indult ki, egyetlen közhasznu, vagy jótékony célt, melyet ez tüzött ki, vagy csak egy lépéssel is előbbre vitt, istápoltt, gyamolított?!

* Szívesen hozzuk munkatársunk e cikkét, mert amit ír az mind igaz, csak a végeredményben nem egyezünk; mert nem megszüntetni kell a kaszinót, hanem inkább életet bevinni. A sok szép eszme ott ép úgy megvalósulhat, mint bármely más új egyetben.

Szerk.

Nem okolunk senkit s akinek jólesik válogathat abban az alternatívában, hogy a kaszinó vezetősége azért volt-e tétlen, mert látta a tagok széthuzását, részvétlen közönyösséget, avagy pedig azért nem törődtek a kaszinóval a tagjai, mert a választmány nem próbált életet vinni a mindig megvolt keretekbe. A rideg valóság az, hogy ez az intézmény megérdemli sorsát, a csöndes kimulást s nem tudom elképzelni azt az okot, amiért ezt az eddig való éhletesen, lehetetlen állapotot valaki még fennakarná tartani. Gyökeres átalakulás kell tehát ide, reformatio in capite et membris. Fel kell oszlatni az ugys életre képtelen intézményt, romjait mielőbb takarítsuk el s aikosunk új szellemben, új energiákkal új egyesületet. Van a polgárságnak még egy igen hasznavehető rétege, amelylyel fel is lehetne frissíteni az eddigi erőket. A név igazán nagyon mindegy; lehet polgári kör, társaskör, akár kaszinó is. De legyen igazán kör, hisz ez a geometriai metafora oly tartalmas. Az az önmagába visszaterő görbe vonal jelenti a bezártságot, az összetartozandóságot, de nem a zárkozottságot, jelenti a bizalmasságot, barátságot; középpontja jelenti a cél egységét, minden pontjának ettől való egyenlő távolsága, minden tag egyenlő megbecsülését, a legkisebb értéknek respektálását, a demokrácia legszebb megvalósulását.

Ezeket az eszméket a gyakorlati életbe átvinni gyönyörű, minden fáradságra érdemes feladat. Az eszközök, módok? Az élet megmutatja. A helyiség állandó látogatása; de ahoz első sorban az kell, hogy senki felsőbbes ne legyen, a tónus legyen otthonos, fesztelen, szabad, de ne pórias. Nyujtsunk nemesebb szórakozást, szellemi épülést. — Kaszinó-estélyek, ismeretterjesztő népszerű előadások, téli évadban nevesebb művészek, írók közreműködésével rendezhető egy-egy estély, hazafias ünnepek megünneplése, de nem a hagyományos turóscsuszával, hanem lelkes-okos, szívet-értelmet gyönyörködtető matinéval. Eközben felszínen tartani a város művelődését és jólétét szolgáló intézmények alapításának, fejlesztésének kérdéseit. Bevinni az ily eszmék iránt való érdeklődést a köztudatba s folytonos agitációval fenntartani.

Ime: így képzelek én el egy „eszmeváltó diszes kört“ s ne mondja senki, hogy ehez kicsinyek vagyunk. Személyi, tárgyi előfeltétele ennek mind megvan, csak tömörítsük a meglevő erőket, állítsunk az intézmény élére energikus, tette kész vezetőket, kikben a képesség és akarat is meg-

van az egyesület ily szellemben való kormányzására. Egy két év teljék csak el intenzív egyesületi életben s megtermi az intézmény a saját szükségességének, pótolhatatlanságának köztudatát s ezzel megteremti beláthatlan hosszú időkre való létezésének legbiztosabb, önmagában adott alapjait.

Ha erre a perspektívára gondolunk, szinte fölös fölvetni azt a kérdést: hát fönntartsuk a mostani u. n. kaszinót?

Dr. Buzás Dezső.

A kivándorlás ellen.

Végre mégis megmozdult a föld a magyar közömbösség alatt és a sok sürgetésre, hogy történjék valami az ország elnéptelenedése ellen, a két kormány egyezményt kötött egymással a védkötelesek kivándorlásának megakadályozására. Ugyan ez intézkedésnek sem az a célja, hogy a magyar mezőgazdaság munkáshiányán segítsen, hanem csak az, hogy az úgynevezett nagyhatalmi érdeket szolgálja, a katonaságot biztosítsa a szükséges létszám beszerzése felől, hogy lesz kire ráakasztani a mondurt, oldalarakötni a pangánétot s vállára akasztani a puskát. A magyar gazda termelte kenyérmagnak elfogyasztóit kell teljes számúvá tennünk, ezért egyeztek meg a belügyminiszterek, s ez a cél, amiért az osztrák területen is föltartóztatják ezentúl a magyar kivándorlót, ha még katonakötelezettségének eleget nem tett, holott ezeleőt, ha a magyar határt elhagyta, már Ausztriában senki sem törődött vele, mehetett ahová akart. Itthon még a határrendőrség vigyázott arra, hogy a védkötelesek ne mehessenek minden szó nélkül odább, ezért ujabban a ravasz kivándorlási ügynökök külön hadi terveket dolgoztak ki arra, miként juthatnak a jogosulatlan kivándorlók az ország határain kívül, hol azontul a kutya sem ugatott utánuk. Erre a manipulációra is rájöttek az állam emberei s ezt a jövedelmes üzletet is beszüntették.

A magyar belügyminiszter rendeletben adta ki, hogy az ország határait akadálytalanul csak a 17 éven aluli és a 36 éven felüli korban levő férfiak léphetik át, a többi mind igazolni tartozik, hogy védkötelezettségének vagy eleget tett már, vagy hadmentességi adót fizet. A különben épkézláb, de szervezetileg kissé gyöngye, vagy valamely pártfogás folytán a sorozáson átesúszott fiatalember is mehet, csak a katona nem. Nem a munkás tartatik meg az ország számára, hanem csak

a katona. Akik a határt átkarják lépni, mindannyiszor rendes utlevéllel kell birniok, vagy a határ-átlépésre jogosító igazolványt kell fölmutatniok, különben visszaküldetnek.

Részünkről kevés sikert várunk a rendelettől, ha ezzel kapcsolatban az emberkereskedelem is meg nem szűnik. Mert hiszen az útlevélkényszer eddig is meg volt, de útlevelet mindenki kaphatott a megfelelő hatóságoktól. Gyönyörű rendelkezések szemmel tartásával néptelenedett el Magyarország és népesedett be Észak-Amerika közszen- és vasvidéke magyarokkal. És a kivándorlás vígan fog folyni ezentúl is rendesen kiállított útlevelekkel és határátlépési igazolványokkal. A jogosított kivándorlási ügynökök megtalálják annak a módját, hogyan kell útlevelet szerezni azoknak, akik ki akarnak menni, — a többi pedig megy úgy, ahogy eddig ment.

Kneipp plébános a nemes emberbarát

csak azért engedte nevét a Kathreiner-féle Kneipp-maláskájával kapcsolatba hozni, mivel a Kathreiner józsu, egészséges és igazán népszerű ifjú.

Vigyázat a mai drága időkben: a Kathreiner 23 év óta mindig egyforma olcsó, ára sohasem emelkedett.

10 filléres csomag Kathreiner 20 csészére elegendő.

Új tantermek felállítása Tapolczán

A kultura szamtalan eszközt, intézményt teremtett, amelyek között a leghatalmasabb az iskola, amelyben a tanító a való életet s a néma könyvet is előszóval magyarázza. Ezért korunk legfőbb törekvése az ország legelrettettebb zúgát is, iskolával ellátni.

A mult héten dr. Szalay Pál, vármegyei kir. s. tanfelügyelő meglátogatta a tapolczai elemi iskolákat, s ez alkalommal nemcsak a tanítás eredményéről, hanem az iskolák, illetőleg tantermek felszereléséről, a tanulók elosztásáról is tapasztalást szerzett.

A tanításbeli eredményről a legszebb elismeréssel nyilatkozott, kifogásolta azonban a rom. kath. elemi leány- és fiúiskolában a tanulók aránytalan számú elosztását, ami a legmegfeszítőbb munka mellett, — mégis a tanítás eredményesebb rovására eshetik, másrészt pedig egészségügyi szempontból sem megengedhető. Mert például mindkét iskola első osztályában a tankötelesek száma kilencvenen felül van. A leányiskola befogadóképessége meg olyan, hogy elsem helyezhető az összes tanköteles. A fiú elemi iskolában pedig egy tanteremben, egy tanító vezetése alatt van a IV., V. és VI. osztály, 80—85 tanulóval. Ez utóbbi körülmény sem engedhető meg, annál kevéssé, mert hiszen az új választási törvény értelmében az V. és VI. osztályu tankötelesek, a miniszteri kiküldött előtt leendő külön vizsgálat alapján nyernek u. n. végbizonysítványt polgári jogaik gyakorlására. — Vajjon lehet-e, vagy kívánható-e egy ember-től, hogy így az elemi IV. osztályú tanulókat, akik közül sokan felsőbb tanintézetbe lépnek, továbbá az intenzívebb oktatásban részesítendő V. és VI. osztálybeli tanulókat egy tanteremben a megkívánt sikerrel oktathassa?

Bizonyára nem, amit a törvény sem enged, különösen oly népes iskolánál, mint az említett fiúiskola, eltekintve az egészségügyi szempontoktól, amely szintén eminens kellék.

A szerzett tapasztalatok után elrendelte a kir. tanfelügyelő, hogy mindkét iskolánál párhuzamos első osztályt kell felállítani, nemkülönb, hogy az V. és VI. osztály szintén külön tanteremben, külön tanítóval szétválasztás-sék a IV. osztálytól.

Előál! tehát ezek után az elemi leányiskolában egy, a fiúiskolában pedig két új tanterem építése és ugyanennyi tanítói állás szervezése.

Az iskolafentartóra terhet ró ugyan az új tantermek felállítása, kevesebb terhet az állások szervezése államsegély mellett, de ha haladni akarunk a kultura terén, úgy az iskola az, amelylyel azt elsősorban elérhetjük, de a mire a jelen körülmények között a törvény is kötelez.

Az elemi iskoláink fejlesztése bizonyára éppen oly fontos és szükséges, mint a polgári leányiskoláé és hisszük, hogy Tapolcza intelligens közönsége, amely már annyiszor tanuságát adta annak, hogy az iskoláink fejlesztését elsőrendű feladatának tekinti, amelyért áldozatot is hozott, ez alkalommal is együttes erővel fogja az iskola fejlesztésének eszméjét támogatni és ápolni.

Sirolin "Roche"

orvosilag ajánlva a légzőszervek mindennemű megbetegedése ellen,

tüdőbetegségek,

gégehurut,

szamárhurut,

gyermekek görvélykórja ellen.

Kapható minden gyógyszerárban
Egy üveg ára 4 korona

Három feleség.

Ucsinka János úgy került hozzánk, hogy a város alatt birtokot vásárolt s ott nagyobb kiterjedésű sertéshizlalót létesített. Ez a tótos és kicsinyítő ragos nevű embernek formás és szinte herkulési termete volt. Hozzávetőleges becsléssel már tul lehetett a negyvenen, de lehetetlen volt elevenebb, agilisabb, talpraesettebb kupecet képzelni. Mert Ucsinka, mi türes-tagadás, marhakereskedő volt, ki ország-világot járt s rakta élére, jobban mondva a takaréka az ezreseket.

Vagyoni állásáról mesés hírek keringtek, s noha csak nyolc év óta lakott városunkban, jötekonyságának, bőkezűségének híre általános tisztelettel vette körül személyét.

Ezen a tiszteleten az sem rontott, hogy az utóbbi két esztendőben erősen tartotta magát az a hír, hogy az itt szóban levő Ucsinka Jánosnak két (mondó: kettő) felesége van.

Akik arról beszéltek, azok hiteles kutfők (cselédék beszéde) nyomán így adták elő a dolgot:

Ucsinka Jánosnak meg két birtoka van, az egyik Krassó-Szőrényben, a másik a Száva partján. Igaz, hogy az egyiket szeszgyára és marhahizlalója, a másikon pedig nagy juhtenyésztése van, de az is kétségtelen — mondották — hogy mind a két birtokon egy-egy hítes felesége lakik.

Még a neveket is tudták. A krassó-szőrény-

megyei birtokon lévőnek Julesa a neve, a Száva-parton tartózkodót Annának hívták. Ebben, alig látszott kétség ferközni s nálunk aranyért nem lehetett olyan embert kapni, ki kételkedett volna abban, hogy Ucsinka János, a tüzes szemű, mulatós természetű kupec bigámiában él.

Nem tapasztaltam, hogy ebből a felfetvése-ből Ucsinka Jánosra a legcsekélyebb erkölcsi hátrány is háramlott volna és bárhogy huzódzott is, mégis őt tettük meg iskolaszéki elnöknek s tűzoltóparancsnoknak.

A legtöbb ember tudniillik így vélekedett: a bigámiásnál az az egyetlen fontos dolog, hogy ki ne tudójék. A bigámiás ember jóformán nem is vét a gavaller becsület ellen és ha cselekménye büntetendő is, de nem megbecstelenítő. És végre is mi közöm nekem ahhoz, hogy valakinek van-e felesége — és ha igen, mennyi.

Ismétiem, Ucsinka János, noha nem volt a város szülőtte (valahonnan Nyitramegyéből származott) általános tiszteletnek örvendett, kinek a polgármester épp oly nagy tánciáról köszönt, mint a nagytiszteletű esperes ur.

Fájdalom, a város társas életében Ucsinka János nem igen vehetett részt, minthogy többnyire távol járt. Még Sikethéknél sem volt egyszer sem vizitben. Pedig a Sikethék kétségtelenül az első familia volt a megyében. Csaknem minden közhivatásban találni lehetett egy-egy Sikethet. Sikethékből tellettek ki az utbiztosok, főszolgabírák, a polgármesterek, megyei és városi mérnökök, alispánok,

nem ritkán a főispánok. Sőt éppen a mostani főispánnak felesége is Siketh-leány.

De a Siketh-család igazi nevezetessége, Siketh Gáspár megyei főorvosnak Ilona nevű szépséges leánya volt. Okosság, szépség, műveltség, szellemesség, kellemesség és minden egyéb jó feltalálható volt abban a magas, sugárzó barna szemű, kissé kacér leányban. Messze földön versenyen kívül állott. És mégis... a mama kénytelen volt bevallani, hogy Ilona immáron huszonhat éves. Megjegyzem, huszonkilencnél tényleg nem volt több akkor.

Egy majális alkalmával, melyen Ucsinka Jánosnak, mint iskolaszéki elnöknek meg kellett jelennie, látta először Siketh Ionát. De nemcsak hogy látta, hanem egy csárdást el is járt vele. A táncmuzsika ritmusa meg bizsergett idegeiben, mikor Nádas Dávid, az adótáros megkérdezte tőle:

— Hát hogy tetszik a mi Ionánk?

— Nagyon.

— Derék leány, mi?

— Meghiszem azt, ha úgy kerülné a sor, el is venném feleségül.

— Igazán? Azt hiszem legalább...

Ennyi volt az egész beszéd. De ismeretes, hogy a lavina is egy marék hóból kerekedik és micsoda pusztításokat visz véghez!

Nádas Dávid ugyanis szenvedélyes, sőt kiméletlen házasságközvetítő volt. Valami értetetlen perverz öröm töltötte el, ha egy leányt főként aia hozott. Minden érdektől

a törvény sem
épes iskolánál,
kola, eltekintve
ontoktól, amely

ok után elren-
ő, hogy mind-
os első osztályt
nben, hogy az
n külön tante-
szétválasztas-

tán az elemi
iskolában pe-
ése és ugyan-
ezése.

rhet ró ugyan
ása, kevesebb
ezése államse-
dni akarunk a
kola az, amely-
rhetjük, de a
yek között a

lesztése bizo-
és szükséges,
é és hisszük,
s közönsége,
anuságát adta
nk fejlesztését
kinti, amelyért
alkalommal is
iskola fejleszt-
ni és ápolni.

ppen a mostani
leány.

nevezetessége,
nak Ilona nevű
osság, szépség,
messég és min-
abban a magas,
kacér leányban.
ívül állott. És
volt bevallani,
hat éves. Meg-
yleg nem volt

melyen Ucsinka
elnöknek meg
Siketh Ilonát,
m egy csárdást
a ritmusa meg
adás Dávid, az

lonánk?

kerülne a sor,

alább...

De ismeretes,
óból kerekedik
véghoz!

vedélyes, sőt
olt. Valami ért-
te el, ha egy
nden érdektől

Egyről-másról.

Figyelő. Hát a kaszinó is. Az is csak úgy jár, mint a többi egyesület: elalszik? Ugy lát-szik. A nagy közönyösségben elfonnyad minden, amit az emberi együttérzés teremtett. A kaszinó is. Már emelik is a csákányt, hogy az erős alapokra épült, az alapszabályokban gyönyörűen kitervezett nemes hivatású kaszinót lerombolják. Kár érte. Kár minden házat lerombolni addig, míg egyszerű javítással is célt érünk. Ha leromboljuk: egészen újra kell építeni. — Ne rombolják le a kaszinót. Ami még jó, azt hagyják meg, javítsák ki. Nem olyan vén még az, hogy már csak csákányt érdemel. A hiba csak az emberekben lehet. Mert hisz az alapszabály, a hivatás, a cél nem változott. És ha újra csinálnák: ugyan így csinálnák. Az emberek változtak meg: megkomolyodtak, közönyösesek és otthoniulok lettek. Mindenki magának és családjának él. A vig, társaságba járó emberek megszomorodtak és bizony a legkisebb gondjuk most — a kaszinó hivatása. Nem is járnak a kaszinóba. A lármás kávéházban, az asztaltársaságban töltik el azt a félórásukat, amit az ugynevezett társadalmi életnek szentelnek. Alapszabályuk: kártya, dominó, spriccer. De nem holmi eszmecsere. Ez is önképzés, de nem a tudományok terén és ezt sokkal könnyebb, vígabb betartani. Azért ne is beszéljünk hivatásról, mert ez nincs is. Nem lehet. Peldául hiába akarna a kaszinó a választásoknál aktív részt venni. Hisz ahány ember, annyi ambíció! Ki hagyja magát vezetni a barátja által? Ki ismeri el, hogy van nálánál érdemesebb is? ... A társadalmunkat évszázadok óta elválasztó falat egy kaszinó nem tudja lerombolni; az csak ajtó lehet a nagy falon. Ezt az ajtót azután lehet mindig nagyobbítani. És gondolják meg, hogy okos dolog-e feloszlatni a kaszinót? Okos dolog-e megszüntetni ezt az egyesületet, melynek tagjai a társadalmunk minden rendű és felekezeti polgárai? Okos dolog-e még jobban szétszakítani, az amugy is százféle huzó társadalmunkat, ahelyett, hogy egyesítenék? Célravezető-e a kaszinó helyett olyan egyesület alakítása, mely még a kaszinóban tömörült erőnek egy részét sem tudja megnyerni? A meglevőt kockáztatni az ismeretlenért, mely lehet, hogy jobb lesz, de lehet, hogy a szethuzást csak még jobban elősegítené. Esetleg osztályokra szakítaná azt a néhány tucat emberünket, mely még nem tart a színvallásnál: hogy ki a demokrata?

menten cselekedett. Köszönetet sem várt érte. Nem is kapott.

Most is sietett tudtára adni Sikethéknek, hogy Ucsinka Jánosnak tisztességes szándékai lennének, Ilonát illetőleg. A dolog nagy kavarodást csiszolt ki a híres családban. A legközelebről érdekelt fél, Ilona, kerekén kijelentette, hogy ő lesz az utolsó, aki Ucsinka Jánost kikoszarazza.

De az apa, a főorvos, ellenvetéseket hal-latott:

— Familiánknak, mely az első helyet foglalja el, tartozunk azzal...

Bátyja, a városi főgyógyász, egy fejen felül eladósodott öreg ur, nem engedte tovább beszélni:

— Micsoda, — rikkantotta élesen — hogy a mi familiánk az első? Én azt mondom, hogy az utolsó, érted? A legutolsó!

— Oho, kikérem!

— Igen, állom, amit mondom... Egy familia, mely csupa latájnorból, csupa éhen-kórászból, csupa téntanyalóból áll! Szép kis familia... Ha egy ezerkoronás váltóra kezes kell, idegenbe kell menni. Nem mintha a familiában nem írják alá, de nem jó az aláírás... Nem adnak rá... Most végre jött egy dús gazdag ember, kinek több száz-ezer korona betéte van takarékbán, s akkor az én drága öcsém-uram, ki póklábu lovakkal jár közneveltségre kocszini, az orrát fin-torgatja.

A főorvos kolerikusán közbekialtott:

Érdemes e addig lerombolni a házat, míg az újat, melyet szilárdabbnak tervezünk, csak a régi ház tégláiból tudnánk felépíteni?

Hagyjuk meg ezt a semleges területet. Egy kis akarattal életre lehet kelteni. Ha rossz a vezetőség: válasszanak másikat. Ha rossz az alapszabály: módosítsák. De az embereket megváltoztatni: nem lehet. Az embereknek maguknak kell megváltozniok: akarattal. Akarat: a haladás útja. Akarjanak: járjanak a kaszinóba, csak ezt az egyet tegyék meg és meglátják: nem lesz szükség új — cég-táblára.

Utszéről. Hó fődí az egész tajat. Messze mindenfelé csak fehérség. A Balaton síma hómezője ide látszik. A nagy hómező megkapó szép keretje a part: a havas villák, a fehér dombok, melyeken éles csikok: az egyenes karosorok. A parttól föl a hegyig, mintha egy nagy égi gereblével csinálták volna... Amott szalad a fekete vonat és lihegése sűrűn, feketén omlik a szájaból. A lehelete árnyékot vet a fehér hóra. A füstgomoly tovább száll: az árnyék mindig világosodik és kis gyerekek tűnnek elő. Élő, kis pirosarcu pöttön gyerekek. Oldalukon tarisznya, fejükön süveg, mellükön nagy-kendő. Így mennek az iskolába. A nagy havat járják a betűvetésért: a kultúráért. Majd megfagynak. A dombon erősen fúj a hideg téli szél. Még felnőtt embernek is elakad a lélegzete. A kis gyerekek egymásba kapaszkodnak, meg-megfordulnak: lelegzeni. Ujra nekifohászkoznak: megint mennek egy darabot. Az életben is sokszor meg kell állnunk: lelegzetet venni, csak úgy tudunk tovább menni. — Több mint száz gyerek járja ezt az utat minden nap. Pedig bizony jó messze van ilyen télen Révfülöp — Kővágóörs-től. Fülöpön nincs iskola, hat óda a szomszédba kénytelenek bejárni. — Kedves Olvasó, ne fordulj most hátra: elakad a lélegzeted. Lent, a fülöpi parton diszeleg a százezer koronás kaszinó. Az ablakai, ajtója zárva vannak. Télen nincsenek itt a méltóságos urak. Most a szép Pesten tanácskoznak: esetleg a kultúráról, ilyesméről. A kaszinójuk őrösen mered a parton. Révfülöpön van kaszinó, de nincs iskola. Nem-e al-kultúra ez? Szabad e, rendjén van-e: hogy előbb van százezer koronás kaszinónk, mint rongyos néhány ezer koronás elemi iskolánk? Nem-e bűn ez? Nem-e lázítja föl az embert: látja a kapaszkodó kis nyolc-tíz éves emberkéket a hideg, sikos, szeles, havas dombon és látja lenn az üres palotát?... A gazdagságnak vannak kötelességei is. És erről a kötelességről a rév-

— Csak nem adhatom olyan emberhez a leányomat, kinek két élő felesége van!

— Hát aztán? Azaz... majd utána nézünk mi igaz ebben — szólott a főgyógyász nyugodtan.

— Utána nézünk? — kérdezte Ilona meleg érdeklődéssel.

— Igen — bolintott a nagybácsi — már megvan a kész terv. Boldizsár öcsénket, aki arkeológus, Krassó-Szörénybe küldöm, Dömötört pedig, aki szláv népdalokat gyűjt, a Száva partjára menesztem. Ott azt hiszem vannak szlávok, vagy ahhoz hasonlók... A két atyafi a helyszínén rövidesen megtudhatja, hogy micsoda két felesége van Ucsinka János uramnak ott a délvídeken?

Ehhez a tervhez a családi tanács egyhanguan hozzájárult s a két kijelölt családtag, az arkeológus és a szláv népdalgyűjtő átvéve a szükséges utasításokat és költségeket, elindult a különös fajtájú felderítő szolgálatra.

A Siketh család egyelőre várakozó álláspontra helyezkedett. Várta az értesítéseket. Várta, várta és várta... betelt két hét, három hét, négy hét — semmi hír... Eltelt öt hét — s a helyzet változatlan... A Siketh-családban leirhatatlan nyugtalansággal tárgyalták a dolgot. Mi történhetett az arkeológussal és a népdalgyűjtővel? Megöltek őket, vagy mi?

Erre a kérdésre nem jött válasz, holott válasz fizetett táviratokkal tudakozódtak utánuk. Végre a hatodik hét végén egy és

fülöpi kaszinózó uraknak sem szabad megfeledkezni. Télen, amikor úgy sem használják a kaszinó termeit, adjanak helyet az iskolának. Adják meg a szegény parasztnak azt, ami joggal megilleti: adjanak iskolát a gyerekeknek, mert az iskolától elzárni az embert — bűn!

Legrosszabbul járnak a szegény kővágó-örsiek: a sok Fülöp-ről bejáró gyerek kiszorítja őket a saját iskolájukból. — Itt jár megyénk érdemes tanfelügyelője: kérjük, amit lehet tegyen meg az ügy érdekében. Egy kis jóakarattal, még a méltóságos urak is, így hisszük, meghozzák majd ezt a kis áldozatot — a kulturának.

HIREK.

Községi gyűlés. Tapolca nagyközség képviselőtestülete — ma — 1914. évi február hó 1-én délelőtt 11 órakor gyűlést tart a következő tárgyakban: 1. Mult ülés jegyzőkönyvének feloivasása. 2. Illetőségi ügyek. 3. Turjáni István kérvénye parkban bódé felállításáért. 4. Csígyó Ferenc nemesgulácsi lakos kérvénye kórházi alapítványi ügyben. 5. Nemeth Jenő adójegyző kérvénye elvesztett intődíjak kárpótlása iránt. 6. Rendőrbiztos személyi pótléka ügyében határozat. 7. Rendőrbiztos lakbéré és ruhaáltalányának felemelése ügyében határozat. 8. Országos marhavásárter elhelyezése ügyében határozat.

Dr. Bacsinszky Vladimír távozásáról adtak hírt a budapesti lapok a mult heten. A népszerű üzletvezető távozását Marx nyugalmába vonulásával hozzák kapcsolatba, de a valódi tényállást mindeztideig nem tudjuk. Mi tapolczaiak mindenesetre nagyon sajnálnánk, ha ez a férfi, akitől állomásunk átalakítása és ezzel a forgalom zavartalanabb lebonyolítása ügyében oly sokat vártunk, s aki a tapolczaiak rokonszenvét oly hamar megnyerte, most hirtelen eltávoznék az üzletvezetőség éléről.

Tanfelügyelői látogatás. Dr. Szalay Pál Zalavármegye kir. s. tanfelügyelője január hó 26-án és 27-én meglátogatta a tapolczai rom. kath. elemi fiu- és leányiskolát, továbbá az izr. elemi iskolát. Kir. tanfelügyelő az egyes osztályok tanulásbeli előmeneteléről, a tanulók fegyelmességéről, az iskola felszereléséről, vezetéséről kívánt meggyőződni. Minden egyes osztályban az összes tantárgykból feleltetett, megnézte a tanulók írásbeli dolgozatait, majd a tantestülettel és

ugyanazon a napon, rettenetesen lestrapálva megjött a két családi biztos. Késő éjjel jelentek meg Ilonáéknál, hol a cselédek is tühegyen hallgatództak az ajtónál.

A kérdések heves záporára először az arkeológus válaszolt:

— Ucsinka Jánosnak Krassó-Szörényben nincs és nem volt soha felesége.

— Bizonyos vagy benne?

— Hogyne, hiszen magammal hoztam a korpusz deliktit.

— Micsoda korpusz deliktit? — kérdezte a főgyógyász nyitva maradni akaró szájjal.

— A kérdéses hölgyet?

— Azt, akivel Ucsinka urat gyanusították, hogy a felesége lenne.

— És hol van a kérdéses hölgy?

— Otthon a lakásomon.

Ilona mélyen elpirult. A főgyógyász szigorú, reszelős hangon rivalt öccsére:

— Nohát az ilyet kikérjük magunknak, tudnod kellene, hogy mivel tartozól a családnak... És ha nagybátyád, a főispán megtudja?

Az arkeológusnak megjött a hangja, harsány méltatlankodással kiáltotta:

— Abba pedig nemhogy a főispán, de a király öfelsége sem parancsol nekem!

— Hogy érted azt?

— Ugy értem, hogy én azt a nőt névszerint Pálos Margitot, feleségül vettem annak rendje és módja szerint.

— Tyűh a mákos rézangyalát! Az arkeológus lesütötte szemét.

iskolaszéki elnökökkel, illetőleg igazgatókkal értekezletet tartott s megtette észrevételeit. A tapolczai iskolákban tapasztalt eredmény fölött általában a legszebb elismerését fejezte ki. Külön cikkben emlékezünk meg a rom. kath. iskolák iskolák fejlesztésére tett intézkedéseiről. Kir. tanfelügyelő az egész hét folyamán a vidéki községek iskoláit látogatta, ami a falusi iskolák itt-ott tapasztalható hiányainak orvoslása céljából nagyon is kívánatos.

Az izr. hitközség ma délután 3 órakor tartja meg alapszabálmódosító gyűlését. A gyűlést — tekintet nélkül a megjelent tagok számára — megtartják.

Zalavármegye törvényhatósági bizottságának tagjai Tapolczáról és vidékéről. A vármegye törvényhatósági bizottságának legtöbb adót fizetői az 1914.-ik évre a következők. Tapolczáról: Takács Jenő, Lessner Sámuel, Ley József, Weiler Kálmán, Marton Gyula, Luszti Ferencz, Berger Vilmos, Glazer Sándor, dr. Fischer Gyula, Hoffmann László, és Berger Manó, továbbá Tóth Lajos Hegyesdről, dr. Hedry Sándor és Rónay Pál Zalahalápról, Hertelendy Ferencz Lesencetomajról, Forster Elek Gyulakesziből, Eöry Miklós Nemesgulácsról, Szalay Dezső Káptalantötiből, Zollner Béla és Nay Zoltán Szigligetből.

Dr. Degré Miklós kinevezése. A múlt heti hivatalos lap közölte, hogy a király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Degré Miklóst, a győri törvényszék elnökét a kuriai bírói cím és jelleg adományozása mellett a budapesti központi járásbírói vezetőjévé nevezte ki. Dr. Degré mint zalaegerszegi törvényszéki elnököt rövid zalai tartozkodása alatt is mindenki általában megkedvelte s azok, akik őt ismerték, őszinte örömmel fogadták előléptetéséről szóló hírt.

A hű szolgálat jutalma. Günsberger Adolf pincemester 25 éve van a Pollák és Neményi cég szolgálatában. A soproni kereskedelmi és iparkamara föltérjesztésére a kereskedelmi miniszter Günsbergert elismerő oklevéllel tüntette ki és 150 korona jutalmat utalt ki számára. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés tapolczai kerülete ma délután fél 11 órakor ülést tart s Karácsony Kálmán főszolgabíró ennek keretében adja majd át a kitüntetést és jutalmat a város házában az ünnepeltnek.

Farsang A Tapolcza és Vidéke Kórházegyesület ma tartja a Pannónia szállodában alarcos bálját. Mint halljuk a mulatság igen

— Tetszett és miután van egy kis pénze... huszonhatezer forintja.

— Az Isten éltesse! Gratulálunk!

A Siketh család jelenvolt tagjait az örömeik őszinte érzése járta át. Sorra ölelték a fiatal férjet, a boldog arkeológust. Honát is elkapta a dévajkodás vágya, odaszólt szláv népdalokat gyűjtő bátyjához:

— Bizony Dömötör bácsi maga is megtehetne volna ugyanezt azzal a Száva-parti hölgygyel.

Dömötör szerényen meghajolt!

— Hiszen ami azt illeti.

— Micsoda?

— Meg is történt...

— Ne mondja! Elvette?

— El, ami azt illeti. Tetszett és miután van egy kis pénze.

— Ugyan mennyi?

— Huszonnyolcezer forintja...

— Hiszen még kétezer forinttal ügyesebb mint a másik — ujjongott a penztelen városi főügyész.

Harmadnapra Ucsinka János is hazakerült valahonnan a Balkánból. Már lestek rája. Nádas Dávid és Siketh főügyész fogta közre.

— Hat ha meg kell lenni, jobb azon hamar átesni — biztatta Nádas.

A ravasz kupec lehorgasztotta fejét.

— Az én szomorúságom, hogy nem vehetem el azt a gyönyörű teremest.

— Miért?

— Hiszen hallották bizonyosan, hogy már van két feleségem.

fényes és látogatott lesz. Itt egyesül a jótékonyosság a szórakozással. **A Tapolczai Ipartestület** pedig az Iparosok Dalkörének közreműködésével folyó hó 7 én a Balaton szállodában tartja jótékonycélú táncvigalmát. **A Tapolczai Kath. Kör** február hó 22-én farsang vasárnap, a Balaton vendéglőben tartja szokásos táncmulatságát.

A tapolczai izr. jótékonycélú „Nőgyűlet” f. hó 8 án délután 3 órakor az izr. iskola ipartermében tartja rendes évi közgyűlését, melyre a t. tagokat ez uton tisztelettel meghívja az elnökség.

A gazdakör tagjaihoz. A Tapolczavidéki Gazdakör kibocsátotta a folyó évre szükséges galic, raffia, vetőmagvak és műtrágyára az előjegyzéseket, illetőleg megrendeléseket. A vidéken a községi megbizottaknál, Tapolczán pedig Győri János, községbírónál a délelőtti órában, Hobok Dávid községi megbizottaknál továbbá a gazdakör titkáranál és Felisch Antal kereskedőnél. A megrendeléseket február hó 15 g kell beadni. Minthogy a gazdakör csak annyit rendel a jelzett cikkek-ből, amennyit előjegyeznek, felhívja a kör tagjait, hogy a jelzett időig okvetlenül tegyék meg megrendelésüket, mert további előjegyzéseket már föl nem vesz.

Műkedvelők előadása. A Kath. Kör a múlt vasárnap megismételte egy héttel előbb előadott, „Halász szerelme” című népszínművet, nem kisebb erkölcsi és anyagi eredménynyel mint először. Felülfizett Scholtz Lajos 2 koronát, Győri János 20 fillért.

A vármegyei állandó választmány gyűlése. A folyó évi február hó 9 én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlésen felveendő ügyek tárgyalása végett az állandó választmány f. é. február hó 3 án d. e. 9 órakor a vármegyei ház gyűléstermében gyűlést tart.

Érdekes esküvő. Folyó hó 26 án kötött házasságot a tapolczai m. kir. anyakönyvvezető Horváth Jenő főjegyző előtt Zsinkó Erzsébet Soóthy János keszthelyi borbélylyal. A menyasszony 1896 ban született és ő az első tapolczai leány, ki már az állami anyakönyvben bevezetettek közül ferjhez ment. Érdekes, hogy a születési bejegyzést is Horváth Jenő főjegyző, akkori anyakönyvvezető helyettes végezte, meg a házasságot is ő kötötte meg.

Félévi értesítőt tegnap osztották ki a tapolczai állami polgári fiú és leányiskolában. Az értesítő különböző ezermeket vált ki

A főügyész a fejével legyintett.

— Arról szó se essen!

Elmondták hamarosan, hogy mi történt. Ucsinka a fogát csikorgatta és a levegőt markolászta. Érezte, hogy megszorították. Szabadulni igyekezett.

— Hogy vehetném el ezt a nemes urileányt, mikor az én apám közönséges gyócsostót volt.

A főügyész megint leintette.

— A maga atyja ura, az Isten nyugtassa, törvényszéki elnök volt, a nemességük régiebb a miénkénél, a Liszka nagynénje csillagkeresztes hölgy. He? Nem igaz talán?

A kupec dühösen felugrott.

— Menjünk, — mondotta — most rögtön megkérem. Engem ne kúnerozzanak tovább.

És mentek. De az első utca szegletén Ucsinka megállt.

— Hopp, — mondotta — ma nem lehet.

— Miért?

— Pentek van.

A ket ur egyszerre förmedt rá:

— Ugyan kerem, hát illik egy derék protestáns embernek az ilyen okatlan babona?

— Menjünk! — ordította Ucsinka.

Mikor egy óra múlva a kipirult arcú menyasszonyt magához ölelte a híres kupec, lagyan sügta a fülebe:

— Azt hiszem, boldogok leszünk, édesem.

— Gondolja?

— Gondolom, mert azok az üzletek, melyek erőltetéssel, huzódózással jönnek létre, rendszeren jól beünek...

tanulókból és a szülőkből egyaránt, azonban legjobban alkalmazható itt is az az általános közmondás: „Ki mint vet, úgy arat”.

Korcsmák zárvatartása. Ne ijedjünk meg, nem nálunk lesz, Ungvármegye mondotta ki, hogy a korcsmákat szombat este 8 órától, hétfő reggelig zárva kell tartani. E határozatot a vármegye is jóváhagyta.

Hogy rövidíti a szokat a tihanyi borbély. Egy tihanyi borbélyüzlet bejárata mellett rövidítés okából a következő felírás olvasható:

„Itt 50 fillérért beret- és hajatválkozni lehet!”

Bedőlt iskola. Csáktornyán a múlt héten a polgári leányiskola egyik osztályának mennyezete, szerencsére éppen akkor, midőn az előadás szünetelt, nagy robajjal leszakadt oly erővel, hogy két erős vaspadot összehalapotott. Az iskola többi tantermeinek mennyezete is repedtek, így az iskolát lezárták. Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő azonnal Csáktornyára utazott, hogy a legsürgősebb intézkedéseket tegye.

Kémet keresnek Zalában. Veszedelmes embert kerestet a hatóság Zalavármegye területén. Egy osztrákba ojtott montenegrói, aki fanatikus ellensége a monarchiának és ép oly fanatikus szolgája a Balkán-horda kalandor rablópolitikájának. Lúe Cante Vajnovicnak hívják a kecskepásztorok fekete országának ezt a fekete szandékú fiát. Állítólag tartalékos Landwehr-tiszt volt mielőtt becsstelen szolgálatát Cettinijében följárta. A spionok átszökdöztek a gránicon, ezeknek egyike az említett jó madár, aki állítólag a Dunántulon bujkál és már Zalavármegyéig jutott. A hatóság széleskörű intézkedéseket tett elfogatására.

Szigorú tél. Meg azok a bizonyos „öreg emberek sem emlékeznek oly hosszan tartó szigorú hidegre, mint amilyen a lefolyt egész hónapon át volt. Mintha csak megsokallotta volna a panaszt, hogy évek óta elpetyhűdve, lagymatagon bandukolt át a téli hónapokon; se havunk se jegünk nem volt s amikor a tavasz ideje következett el s a fák rügyezni, virágozni kezdtek, akkor kerekedett bolondos kedve s havával fagyával tönkre tette gyümölcs és borteremésünk legjavát. Vegre észre tért télapó s abból a böles elvből indulva ki, hogy mindent a maga idején; most adja ki a mérget. Hetek óta vastag hótakaró borítja a földet; fehér minden. Hegy, völgy, síkság, erdő, mező, berek, ameddig csak ellát a szem, patyolatfehér az egész környék. Gyönyörű látvány tárul szemünk elé a szabadban. A csikorgó hideg naponként 12—18 fok között váltakozik. Der lep el mindent, fehér mezbe öltözteti a fákat, bokrokat. A múlt vasárnap volt az idén a legnagyobb hideg, 18 fok Celsius. Hasonló időjárás van egész Közép-Európában, sőt Afrikában még a Szahara-sivatag déli részén is állítólag rendkívüli hideg van. A meteorológusok még tovább is állandó hideget jósolnak. Inkább most, mint áprilisban!

A Zoltán-féle csukamájolaj ugy minőség mint hatás tekintetében felülmúlhatatlan. Sokkal jobb, mint az emulsió, ize, szaga nincsen, könnyen emészthető, gyermekek, valamint felnőttek szívesen veszik. Úveje 2 korona a gyógyszerárakban. Egyedüli készítő Zoltán Béla gyógyszerész, Budapest, Szabadság tér.

A zalai tankötelesek ellenőrzése. Zalavármegye közigazgatási bizottságának tudomására jutott, hogy egyes szülők tanköteles gyermekeiket a beiratások alkalmával 1—2 évvel idősebbnek valják be a tényleges életkoruknál, hogy ezáltal az iskolából hamarabb legyen módjukban kivenni s hogy őket otthon munkára fogni, napszámba küldeni, avagy állandó szolgálatba adni. Minthogy a szülők ilyen eljárása a tankötelezettségnek egyenes kijátszását célozza s az nemcsak törvényellenes, hanem a nepoktatást, a nemzeti kultúrát megbénító eszelekedetet, jövőre minden ily törekvést megakadályoznak. Ennek érdekében elrendelik, hogy a beiratások alkalmával a tanítók, azon tanulóktól, akik iskolájuknál első ízben iratkoznak be, a m. kir. államanyakönyvvezető által iskolai célokra dijmén-

gyaránt, azonban is az az általánosan ismert, úgy arat".

Ne ijedjünk meg, egye mondotta ki, at este 8 órától, rtani. E határogyta.

a tihanyi borzlet bejárata melkövetkező feírás

atválnak lehet! a mult heten egy osztályának en akkor, midőn obajjal leszakadt vaspadot össze- termeinek meny- iskolát lezárták. lő azonnal Csák- sürgősebb intéz-

n. Veszedelmes Zalavármegye ott montenegróit monarchiának és a Balkán horda Lúe Cante Vaj- ásztorok fekete ndékú fiát. Álli- szt volt mielőtt ben fölajánlotta. ránicon, ezeknek aki állítólag a Zalavármegyeig intézkedéseket

a bizonyos öreg y hosszan tartó n a lefolyt egész k megszokallotta ota elpetyhüdve, teli hónapokon; volt s amikor a a fák rügyezni, ekedet bolondos nkre tette gyü- vát. Vegre észre elvből indulva ején; most adja astag hótakaró n. Hegy, völgy, eddig csak ellat egész környék. zemeink elé a deg naponkint ik. Dér lep el i a fákat, bok- az iden a leg- s. Hasonló idő- ában, sőt Afri- y déli részén is n. A meteoroló- o hideget jösol- sban!

aj ugy minő- elülmulhatatlan. sió, ize, szaga d, gyermekek, eszik. Üvege 2 Egyedüli készi- ész, Budapest,

nőrzése. Zala- gának tudomá- ilók tanköteles kalmával 1-2 tényleges élet- lából hamarabb hogy őket ott- küldeni, avagy hogy a szülők égnek egyenes ak törvényelle- emzeti kulturát e minden ily Ennek érdeké- sok alkalmával ik iskolájuknál n. kir. állam- célokra díjmen-

tesen kiállítandó tanusítványt követeljenek be, mert ezután az iskolai anyakönyvekbe vezetett adatok hitelességéért a tanítókat teszik felelőssé.

Táncanfolyam. Az ország egyik első táncanár nője, Meyersberg Frida, márciusban Tapolczán tanfolyamot tart, melyet a szülők figyelmébe ajánlunk.

A Balaton tanulmányozása. Az idej hideg télen a Balaton teljesen befagyott és az óriási jégtömegben rendkívül érdekes alakulatok és természeti jelenségek vannak, amelyek tanulmányozására sűrűn rándulnak ki a fővárosból tudósok, tanárok és egyetemi polgárok. A természetvizsgálók egyuttal megfigyelik téli halászatot is, amely messze földön páratlan a maga nemében. Az idén rendkívül érdekes rianásokra van kilátás amelyeknek a megfigyelésére leutazik Lóczy Lajos egyetemi tanár is, a geológiai intézet igazgatója, a Balaton legalaposabban ismerője.

Szentantalfán február hó 4-én hirdett város a fellépett állapotbetegség miatt nem tartatik meg, illetve hivatalból betiltatt.

Vármegyei gyűlés. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága f. évi február hó 9-én Zalamegye gyűlést tart. A nyolczvankét pontból álló tárgysorozat közül bennünket közelebbről érdekelnek. Székesfehérvár szab. kir. város átirata a balatonvidéki vasut tervezésének és a budapest—gráci gyorsvonat irányításának módosítása tárgyában. Tapolcza képviselőtestületének tanítói állás szervezése tárgyában hozott határozata. Tapolcza képviselőtestületének határozata az irnoktartási általányok felemelése tárgyában. Tapolcza képviselőtestületének határozata az anyakönyvi kivonati díjak hovatfordítása tárgyában. Tapolcza képviselőtestületének ingatlan eladása és vétele tárgyában hozott határozata. Káptalanfői képviselőtestületének határozata a róm. hath iskola segélyzése tárgyában.

Zalában összeírják az állatokat. A gyanakvó, hietlen gazdaember veszedelmet és főleg adóemelést lát minden összeírásban. Titkol és bujkál a népszámlálás elől és pláne akkor, amikor a marhák összeírásáról van szó, mindent elkövet, hogy a helyes összeírást meggátolja. Ez tette szükségessé, hogy most az állatösszeírás újabb elrendelése alkalmából a miniszter egyenesen felhívja a vármegyét, hogy hirdesse ki minden faluban, miszerint az állatösszeírás nem adózási célokat, hanem a dazdák érdekeit szolgálja, mert kellő állattenyésztési segélyprogram csak a helyes adatok birtokában állítható össze. Az állatösszeírást egyébként március végéig be kell fejezni a községekben és városokban, a vármegye részéről az összeírás revidálendő és május elsejéig a miniszterhez felküldendő.

Lórum. Még a tavalyi egészen fekete esztendőben felkapták ezt a régi kedves kártyajátékot, a lórumot. Felelevenítették, újra elterjesztették, azaz, hogy terjeszteni nem is kellett, terjedt magától is, ragadósan, mondhatni járványszerűen, mondhatni futótűzként s aki ebben a hódításban a karmai közé került, az nem is szabadul meg tőle egyhamar. A karmokat azonban nem kell olyan véres értelemben venni, mint például a bakkarát, a lórum semmiképpen sem dicsekedhetik azaz a démoni erővel, amely mindenáron becsületet gyilkol és családokat dönt nyomoruságba. Ámbár, ha valaki nagyon ambicionálja, a lórumból is csinálhat hazárdjátékot. De ugy általában, körülbelül bizonyos, hogy a lórum megmarad ártatlan fajtájú mulatságnak, szinte gyerekes ösztön járult is hozzá főként az újjászületéséhez. Ugy kellett valahogy lenni, hogy amikor tavaly még nem bírtuk ki a gazdasági nyomoruságtól a végletekig fűtött idegfeszültséget, mindenféle levezetésre volt szükség. A kártyajáték magában véve is ilyen idegcsillapító volna, de mert a divatban volt hazárd és nem hazárd játékok is idegesítettek már az embereket, tehát egészen érthető és logikus, hogy a kártyaasztalnál is kellett valaminek történnie. Hol hogyan kezdődött, ezt bajos volna megállapítani, de megjött az új játék, vagyis az elhanyagolt jó öreg játék, a lórum. Csakhogy a helyzetnek, a korszaknak megfelelő formában, lecsökkentve, redukáltan, az első három figura nélkül. Azokkal nagyon hosszadalmas, untató, megint csak idegesítő, az a három előző figura csak egy kásahegy, amelyen ferasztóan át kell rágnunk magunkat, hogy eljussunk az Eldorádóhoz, a negyedik figurához, a dominós fajtához, népszerűen szólva, a kirakóshoz. Ez már nekünk való, ideges nagy gyerekeknek, a magyar kártya derűs, mosolygó képű harminckét kártonlapját egymáshoz illesztgetni, mint valamikor boldog kisdédkorunkban az építőköveket, amíg valamelyikünk le nem főzi a partnereit. Ez csak kellemes, idegzsongító, ez csak könnyű móka, az ovodás is tudja, hogy a nyolcas után kilences, az alsó után felső következik. Ez a könnyűség be is csal mindenkit, lórumozik is boldog-boldogtalan, de törököt is fogtunk az ártatlan kis lórumban. Mert nem is olyan okvetlenül könnyű az a kirakós. Ahhoz is sok minden kell. Figyelem, éberség, memória, számontartás, taktika, huncutság is, sőt még türelem is. Egészen szépen tudnak veszekedni, hajba kapni a lórumozók is és akad partner, aki fel is tud robbanni egy kicsit, ha a másik nem kezd gyorsan a kirakást. Sőt annyi mindenféle bonyodalom támadt körülötte, hogy mindig újabb és újabb paragrafusokkal kell körülbástyáznai, nehogy egészen dühös játékká fajuljon. De, hogy végezetül következetesek is maradjunk, még mindig egyik legidegnyugtatóbb kártyajátékunk az új lórum, s egészen jó arra, hogy együtt érezzük a költővel: gyermek vagyok, gyermek lettem újra!

NYILTTER.*

Férjem halála után tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy a berkocsi üzletet tovább vezetem, ezuton kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását.

özv. Kaiser Lipótné.

* E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Horgony-Liniment. Capsici compos. a Horgony-Pain-Expeller pótléka. Fájdalommentes bedörzsölés hüleseknel, rheumánál, köszvényénél stb. Üvege: kor. — 80, 1.40, 2.—.

Horgony-kénes-kenőcs rendkívül idegcsillapító száraz és nedves kiütéseknél stb. Tégelye: kor. 1.—.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban vagy közvetlenül beszerezhető Dr. Richter „Az arany oroszlánhoz” címzett gyógyszerárától, Prága I, Ellsabelstrasse 5.

Kiadó lakás.

A Keszi-uton, utcára néző 2 szobás lakás, mellékhelyiségekkel együtt, Szt-György napra kiadó.

Bővebbet a tulajdonos

BÓDAY SÁNDOR asztalos.

Uri családnál

szobát- és ellátást keres lehetőleg azonnal, ha lehet zongorahasználattal, polgáriskolai tanárnő.

Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek.

HIRDETÉSEK FELVÉTELNEK A KIADÓHIVATALBAN.

Meinl Gyula Kávébehozatal

Hetenkint kétszer friss pörkölt kávé, csokoládé és kakaó.

Főlerakat Tapolcza és vidékére:

KASZÁS SOMA
FÜSZER- ÉS OSEMEGEKERESKEDÉSÉBEN
TAPOLCZA.

„BERSON” gummicserkek előnyei!

19. SEPT. 1911

rendkívül fertés kálban raganyos formájú ideális

Tapolczai Takarékpénztár Részvénytársasággal Egyesített Kölcsönös Segélyző Szövetkezet.

MEGHIVÓ.

A Tapolczai Takarékpénztár Részvénytársasággal Egyesített Kölcsönös Segélyző Szövetkezet
folyó 1914. évi február hó 22-én délelőtt 11 órakor, saját helyiségében tartja

rendes közgyűlést,

melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívom.

Dr. Fischer Gyula s. k.
igazgató.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két jelenlevő szövetkezeti tag kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése a működő VI., VII. és VIII. évtársulatot illetően, valamint az alapszabályok 5. §-a értelmében 1914. évi január hó 1-én életbeléptetett IX. évtársulatról és ezzel kapcsolatosan ezen évtársulat megalakulásának kimondása.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. A zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása s a törzsbetét-hozadék hovafordítására vonatkozó intézkedés.
5. A felmentvény érdemében hozandó határozat.
6. Az igazgató, 12 igazgatósági tag, a felügyelő-bizottsági elnökök és 3 felügyelő-bizottsági tagnak 3 évre leendő megválasztása.
7. Az alapszabályok 26. §-ának d) pontja értelmében beadott indítványok tárgyalása.

VI., VII. és VIII. évtársulat.

TARTOZIK				Mérlegszámla 1913. december 31-én.				KÖVETEL			
VAGYON		Összeg		Összeg		TEHER					
		K	f	K	f	Összeg		Összeg			
						K	f	K	f		
Betét a Tapolczai Takarékpénztárnál		296916	42			Heti törzsbetétek					
Kötvények		713545	—			Alakulási díj VI. évtársulat		1876	—	980138	—
Hátralékos kamatok		7352	60			" " VII. "		2165	—		
Butor és felszerelés		1135	—			" " VIII. "		1797	—	5838	—
Pénztár		517	57			Mult évről áthozott jövedelem VI. évtársulat		8651	52		
M. kir. postatakarékpénztár		929	73	1020396	32	" " " VII. "		1316	75	9968	27
						Ez évi tiszta jövedelem VI. évtársulat		14190	34		
						" " " VII. "		8463	44		
						" " " VIII. "		1798	27	24452	05
				1020396	32					1020396	32

Részlet- és tagállomány-kimutatás.

	V. évtársulat	VI. évtársulat	VII. évtársulat	VIII. évtársulat
Állomány 1913. január 1-én	558 tag 1935 üzletrésszel	628 tag 1851 üzletrésszel	547 tag 2144 üzletrésszel	
Az 1913. év folyamán a VIII. évtársulat megalakulásával belépett				
1913. év folyamán kilépett	558 " 1935 "	5 " 5 "	17 " 24 "	523 tag 1797 üzletrésszel
				3 " 22 "
Állomány 1913. december 31-én.		623 tag 1846 üzletrésszel	530 tag 2120 üzletrésszel	520 tag 1775 üzletrésszel

Összesen 1673 tag 5741 üzletrésszel.

Ezenkívül az 1914. év január hó 1-én alakított IX. évtársulatba ez ideig 561 tag 1898 üzletrésszel jelentkezett.

Tapolcza, 1913. december hó 31-én.

Dr. Fischer Gyula

igazgató.

A könyvelésért:

Szücs Jenő

titkár.

Grosz Dezső

főkönyvvezető.

A fenti számadást megvizsgáltuk és azt minden tekintetben helyesnek találtuk.

Tapolcza, 1914. január hó 30-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Takács Jenő

felügy. biz. elnök.

Karácsony Kálmán

felügy. biz. tag.

id. Leszner Mór

felügy. biz. tag.

Weiler Kálmán

felügy. biz. tag.

Balatonmelléki Takarékpénztárral Egyesített Segélyszövetkezet Tapolczán.

MEGHIVÓ.

A Balatonmelléki Takarékpénztárral Egyesített Segélyszövetkezetnek

folyó 1914. évi február hó 15-én délelőtt 11 órakor saját helyiségének termeiben tartandó

közgyűlésére

a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívom

Tapolcza, 1914. január hó 17-én.

Takács Jenő
elnök.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két jelenlevő szövetkezeti tag kijelölése.
2. Az igazgatóság jelentése a működő XVII., XVIII. és XIX. osztályok múlt évi eredményéről, valamint a XX. osztály megalakításáról.
3. A zárószámadások előterjesztése.
4. A felügyelő bizottság jelentése, a mérleg megállapítása és a felmentvény megadása érdemében hozandó határozat.

5. Az alapszabályok 2. és 33. §-a értelmében az igazgatóság által 1914. év január elejével alakított XX. osztály megalakulásának kimondása.

6. Az igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása 3 évre.

7. Esetleges indítványok tárgyalása az alapszabályok 21. §. értelmében.

Tapolcza, 1914. január hó 17-én.

Az igazgatóság.

TARTOZIK		Mérleg-számla 1913. december hó 31-én.				KÖVETEL	
V a g y o n	Összeg		T e h e r	Összeg			
	kor.	fillér		kor.	fillér		
Pénztár	179	44	Tartaléktőkék:				
Kötelezvények	910360	—	1911. évi XVII. osztálynál	2772	—		
Bútor felszerelések értéke	900	—	1912. " XVIII. " "	2723	—		
Hátralékos kamatok	9627	18	1913. " XIX. " "	1780	—		
Elhelyezett betétek	347997	55	Heti törzsbetétek		7275		
			Hozadék az előző évekről		1216181		
			1911. évi XVII. osztálynál	11426	67		
			1912. " XVIII. " "	1756	34		
			1913. évi tiszta nyereség:		13183		
					01		
					32425		
					16		
	1269064	17			1269064		
					17		

Részlet és tagállomány kimutatás.

	XVI. osztály.	XVII. osztály.	XVIII. osztály.	XIX. osztály.
Állomány 1913. január 1-én	894 tag 2205 részlettel	1028 tag 2703 részlettel	864 tag 2665 részlettel	
1913. év folyamán belépett (a XIX. osztály megalakulásával)				
1913. év folyamán kilépett	894 " 2205 "	14 " 32 "	32 " 113 "	594 tag 1780 részlettel
Állomány 1913. december 31-én.	felszámolt	1014 tag 2671 részlettel	832 tag 2552 részlettel	27 " 79 "

Összesen 2413 tag 6924 részlettel.

Tapolcza, 1914. január 17-én.

Glazer Sándor
igazgató.

Téts Károly
titkár.

A könyvelésért: **Faragó Leó**
Grósz Miska

Az igazgatóság:

Berger Manó, Bíró Ignác, Csigó Ferenc, Harangozó Lajos, ifj. Lessner Mór, Lustig Ferenc, Pollák Adolf, Schütz Zsigmond, dr. Varjas Gábor, Weiler Kálmán.

Fenti számadást — az 1914. január hó 17-iki gyűlésen — megvizsgáltuk s a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva teljesen helyesnek találtuk.

Bárány Puteáni Géza
felügy. biz. elnök.

Dr. Löke Mór
felügy. biz. tag.

Tus Antal
felügy. biz. tag.

Cséby Árpád
felügy. biz. tag.

Őszibarackfát,
mindenfélé
gyümölcsfa **vadonczot,**
akáczcsemetét,
2 éves
gyökeres **szőlővesszőt**
igen olcsón ad **Unghváry László**
faiskolája Czepléd. Tessék árjegyzéket kérni.

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője
TAPOLCZA, főter.

Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus,
füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertéshus, elsőrendű
sertészsir-háj és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg
felvágottak. :-:

Naponta saját készítésű
friss virsli, kalbász, párisi és
szafaládé. :-:

Legolesőbb napi árak!

8360/tkv. 1913. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Dr. Zachár Kálmán gödöllői lakosnak bírói árverés joghatályával bíró önkéntes ingatlan árverési ügyben a tapolczai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság területén lévő: a szentbékálai 579. sz. jtkvben 979. hrsz. Dr. Zachár Kálmán nevében álló kopárrét ingatlanra 700 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül 1914. évi március hó 18. napjának délelőtti 10 órája Szentbékalla községházához kintüzetik.

Az ingatlan a kikiáltási áránál alacsonyabb áron el nem adatik.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 20%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulírt telekkönyvi hatóságnál és Szentbékalla községházánál betekintheők.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1913. december hó 2. napján.

Papp s. k., kir. járásbíró.

A kiadmány hiteleül:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

7615/tkv. 1913. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a kir. kincstár végrehajthatónak Fi János és neje Czafit Anna szentbékálai lakos végrehajtást szenvedők elleni 1316 kor. 13 fill. és járuléka iránti végrehajtási ügyben az árverés a tapolczai királyi járásbírósa mint telekkönyvi hatóság területén lévő: a szentbékálai 211. sz. jtkvben Fi János és neje Czafit Anna nevében álló 7200 kor. szőlőfelújítási költséggel terhelt 508. hrsz. alatti veléte dülöbéli szőlőre 2426 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül 1914. évi február hó 18. napjának délelőtti 10 órája alulírt telekkönyvi hatósághoz, Szentbékalla községházához kintüzetik.

Az ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron el nem adatik.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 20%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulírt telekkönyvi hatóságnál és Szentbékalla községházánál betekintheők.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1913. november hó 3. napján.

Papp s. k., kir. járásbíró.

A kiadmány hiteleül:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

7888., 7889/tkv. 1913. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tapolczai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Balog Anna Trapli Gézné és Trapli Géza diszeli lakos végrehajthatóknak Horváth Gyula nemesgulácsi lakos gyám által képviselt kis-korú Horváth József, Lajos, Emilia és Marianna végrehajtást szenvedők elleni 243 kor. 16 fill. és 390 kor. 16 fill. és jár. iránti végrehajtási ügyben az árverés a tapolczai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság területén lévő: a diszeli 49. sz. jtkvben 58. hrsz. belteleki kertből végrehajtást szenvedőket illető 1/4 részre 7 kor., u. o. 230. hrsz. belteleki kertből ugyanazokat illető 1/4 részre 22 kor., 374. hrsz. ház, udvar és kertből ugyanazokat illető 1/4 részre 481 kor., 393. hrsz. szetleri szántóföldből ugyanazokat illető 1/4 részre 323 kor., a diszeli 527. sz. jtkvben

1049. hrsz. halagosi szőlő, rét, présházából ugyanazokat illető 1/4 részre, a C. 6. alatti szolgálmi jog felteteles fenntartással 442 kor., a diszeli 1093. sz. jtkvben 1221. hrsz. forgói rétből ugyanazokat illető 1/16 részre 17 koronában, a diszeli 1874. sz. jtkvben 1247 c. hrsz. forgói szántó és rétből ugyanazokat illető 1/4 részre 95 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és erre határidőül 1914. évi február hó 25. napjának délelőtti 10 órája Diszel községházához kintüzetik.

Az ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron el nem adatik.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 20%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, esetleg a bíróságnál való előleges letételt hitelt érdemlőleg igazolni.

Az árverési feltételek alulírt telekkönyvi hatóságnál és Diszel községházánál betekintheők.

A kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Tapolcza, 1913. november hó 24. napján.

Papp s. k., kir. járásbíró.

A kiadmány hiteleül:

Ján, kir. telekkönyvvezető.

MILLIÓK
használgák

Köhögés

rekedség, hurut, elnyálkásodás, görcs, számarköhögés ellen

Kaiser-féle Mell-Karamellák
a 3 tenyővel

6500 elismerő levél orvosoktól és magánosoktól!!!

Kiválóan kellemes, izletes bonbonok.
20 és 40 filléres csomagokban és 60 filléres dobozban kapható Glazer Sándor gyógyszerárán.

Nyomatott Lówy B. gyorsajtóján, Tapolczán.

A leg
gazdaság
háborus
európai
Magyaro
legnagyo
ket me
tényező
a banko
a külföl
gazdaság
Magyaro
szerveze
galmána
elsősorba
között a
helyét.

Minde
a mezőg
tette, am
ennek a
az első
emeikede
Mit tud
termelni
fejlesztés
az állam
tokra for

Bizony
védelem
a nemze

A kis la
őreg volt
plébános i

A hara
hangja kö
fájdult az
A plébá
venőt éves
volt. Kereh
de fiatalos
őveztek. F
sága miatt

Amikor
ötvenéves
nyája elha
értékes ajá
Az egyl
ban végig
mikor vag
vitték a pl
jen a váro
uj harang

— Gyer
drága gye
maga az
ezen az ut

És a me
beszélni. C
elé: „Nunc
secundum

Másnap
megvásáro